

INFOSHEET MEI 2012

Uitgangspunten

Het is de **maatschappelijke verantwoordelijkheid van organisaties** om hun bijdrage aan duurzame ontwikkeling te maximaliseren.

(Ref. ISO 26000 – de internationale richtlijn voor MVO (2010))

Dus

Maatschappelijk verantwoord besturen betekent in deze 21ste eeuw: een vastberaden koers op duurzame ontwikkeling.

Daarbij

Spelen Lokale en decentrale overheden een belangrijke rol in het aanjagen van de transitie naar een duurzame economie.

En

Duurzame ontwikkeling begint bij transparantie. Dus alleen al de deelname aan de Duurzaamheidsmeter verdient alle lof.

De Earth Summit 2012 was de aanleiding om een extra tussenstand op te maken van de scores op de Duurzaamheidsmeters en de resultaten over te dragen aan de delegatie die Nederland van 20 tot 23 juni 2012 in Rio de Janeiro zal vertegenwoordigen.

De Duurzaamheidsmeter in het kort

De Duurzaamheidsmeter is een instrument dat eind jaren '90 werd ontwikkeld met als doel een vertaalslag te maken van de **mondiale Agenda 21** naar de dagelijkse praktijk van lokaal bestuur in Nederland. Het instrument biedt tot op de dag van vandaag inzicht in de ambities en initiatieven van decentrale overheden om duurzame ontwikkeling aan te sturen.

De Lokale Duurzaamheidsmeter voor gemeenten bestaat uit drie vragenlijsten, geënt op de drie dimensies van duurzame ontwikkeling: **People, Planet en Profit**. Aan de Duurzaamheidsmeters voor Provincies (2010) en Waterschappen (2011) is een vierde lijst toegevoegd: **Proces**.

Via de website www.duurzaamheidsmeter.nl kunnen de vragenlijsten eenvoudig worden ingevuld. Via dezelfde website zijn en blijven de resultaten eveneens voor iedereen toegankelijk.

LOKALE DUURZAAMHEIDSMETER

PROVINCIALE
DUURZAAMHEIDSMETER

DUURZAAMHEIDSMETER
VOOR WATERSCHAPPEN

Toppers en rolmodellen

Het doel van de Duurzaamheidsmeter is drieledig:

- 1) Een bron van inspiratie voor de lokale politiek en betrokkenen.
- 2) Leren en kennisdelen: wie heeft welke stappen al gezet?
- 3) Uitdagen: wie loopt voorop en is in staat om de reputatie van koploper hoog te houden?

In de periode 2009-2012 hebben 200 gemeenten één of, in de meeste gevallen, de drie vragenlijsten ingevuld. In het volgende overzicht de huidige toppers op zowel lokaal als regionaal niveau:

Lokaal (score > 90%)	Regionaal
<p>Breda Nijmegen Alkmaar Groningen Tilburg Amersfoort Ede Apeldoorn</p>	<p><u>Provincie:</u> Limburg liep in 2010 duidelijk voorop.</p> <p><u>Waterschappen (score > 80%):</u> Amstel, Vecht en Gooi Reest en Wieden Hollandse Delta</p>

Via een brede, interactieve consultatie met het maatschappelijk veld is er een lijst met 10 prioriteiten, 10 bewezen praktijken en 20 inspirerende initiatieven opgesteld die

- a) Functioneert als inspiratiebron voor de inbreng van de Nederlandse regering in Rio+20, en
- b) Bedoeld is om duurzame ontwikkeling in Nederland sterker op de maatschappelijke agenda te krijgen.

De 10 topprioriteiten:

1. Economie opnieuw uitvinden
2. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
3. Kringlopen sluiten
4. Systeeminnovatie stimuleren
5. Routines veranderen
6. Dialogen aangaan
7. Mensen machtigen
8. Kennis delen en gebruiken
9. Zorg verbeteren
10. Duurzaam omgaan met land, water, energie en mobiliteit

Coördinatie & Helpdesk Duurzaamheidsmeters

De Overtoom 34
1823 BN Alkmaar
info@fairbusiness.nl
www.fairbusiness.nl

Trends

Duurzaamheid staat hoog op de lokale en regionale beleidsagenda's en er is in de afgelopen jaren **duidelijk veel vooruitgang** geboekt. Op de duurzaamheidsmeter gaan de scores omhoog en wordt het dringen in de top. Voor de toppers mag de lat omhoog.

Steeds meer gemeenten **benaderen duurzaamheid op integrale wijze** en werken aan verankering binnen de organisatie. Waar eerst vooral verwezen werd naar milieuambtenaren is nu steeds meer de **duurzaamheidscoördinator** het aanspreekpunt.

Waar de duurzaamheidsmeter van huis uit een basis vormde om de dialoog met het maatschappelijk veld te bevorderen, is het meer en meer tot een **benchmark** en **monitoringinstrument** geworden voor politici, bestuurders en ambtenaren.

Ten behoeve van monitoring en evaluatie van het sturen op duurzame ontwikkeling groeit de behoefte om naast output-indicatoren meer te weten over **outcome en impact**. Uitdaging: in hoeverre is de transitie naar een groene economie lokaal al meetbaar?

Factoren van invloed

De praktijk ervaring leert dat voor een vasthoudende koers op duurzame ontwikkeling de volgende factoren van invloed zijn.

<ul style="list-style-type: none">• SMART geformuleerde ambities zoals 100% duurzaam inkopen in 2015, klimaatneutraal in 2030, e.d.• Rolmodel of koploper willen zijn.• Verankering binnen organisatie: duurzaamheid als uitgangspunt van beleid én bedrijfsvoering.• Transparantie, verantwoording afleggen, wat gaat goed en wat niet.• De samenstelling van het bestuur.• Grote gemeente, beschikbare capaciteit.• Beschikbaarheid van budget, fondsen, subsidie-regelingen.	<ul style="list-style-type: none">• Samenwerking en beleidscoherentie tussen verschillende bestuursniveaus.• Leren en kennisdelen, deelnemen aan kennisnetwerken.• Slim gebruik van bestaande kennis.• Actieve communicatie, deelname aan publiekscampagnes als ECO XXI, Millenniumgemeente, Fietsen Scoort, Klimaatstraatfeesten e.d.• Burgerparticipatie: ondersteunen en faciliteren lokale initiatieven.• Samenwerken met het lokale bedrijfsleven, co-investeringen.• Monitoring, benchmarking: meten is weten.
---	--

Aanbevelingen

Mbt Rio+20 topprioriteiten: de rol van decentrale overheden

- 1) Versterken en uitdragen van een **voorbeeldfunctie**, denk aan duurzaam inkopen, duurzaam bouwen, diversiteitbeleid. De borging van duurzaamheid in beleidscyclus & de ambtelijke organisatie is en blijft nog een uitdaging. (1, 2, 3, 5, 10)
- 2) Partijen bij elkaar brengen, **samenwerking** tussen verschillende stakeholders stimuleren en faciliteren, **lokaal initiatief ondersteunen, proeftuinen** creëren. (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10)
- 3) **Kennisdelen**, monitoring van en communicatie over resultaten. (4, 6, 8)

Meer informatie

Heeft u vragen over de Duurzaamheidsmeters of interesse in mogelijke toekomstige ontwikkelingen? Mail naar info@duurzaamheidsmeter.nl of neem contact op met:

- Martha Klein, m.klein@fairbusiness.nl of 06-53 52 36 46
- Ans Ursem, a.ursem@fairbusiness.nl of 06-25 45 66 42